

ΟΜΙΛΙΑ

META TO KATA

ΜΑΡΚΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ.

Μάρκ. 8,
34.

αὐτ. 81.
33.

ΚΑΙ ἐν τῇ τρίτῃ κυριακῇ τῶν νηστειῶν ἀνεγνώσθη τὸ αὐτὸ εὐαγγέλιον, ὅπερ καὶ τὴν σήμερον ἠκούσαμεν· ἐπειδὴ δὲ τότε ὅλον διηρμηνεύθη, διὰ τοῦτο σήμερον ἀφιερούμεν καὶ τὸν νοῦν καὶ τὸν λόγον εἰς ταῦτα μόνα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ τὰ λόγια « Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, » καὶ ἀκολουθείτω μοι ». Καὶ πρῶτον μὲν ἐρευνῶ τὸ πόθεν ὁ θεᾶνθρωπος ἀφορμὴν ἔλαβεν, ἵνα ταῦτα διδάξῃ· βλέπω δέ, ὅτι, ὅταν αὐτὸς μὲν ἐδίδαξε παρόρησιν, ὅτι παραδίδωσιν ἑαυτόν εἰς τὰ πάθη καὶ εἰς τὸν θάνατον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Πέτρος ἐπετίμα αὐτῷ, ἵνα μὴ τοῦτο πράξῃ, τότε πρῶτον μὲν ἤλεγξε τὸν Πέτρον, ὀνομάσας αὐτὸν σατανᾶν· « Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων »· ἔπειτα, προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον καὶ

τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐξεφώνησεν εὐθύς ταύτην τὴν διδασκαλίαν· « Ὅστις θέλει » ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, » καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι ». δεῦτερον, στοχαζόμενος ποῖον ἦν τὸ σφάλμα τοῦ Πέτρου, διακρίνω, ὅτι αὐτὸς προέτρεπε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἵνα διαφυλάξῃ τὴν ἰδίαν ζωὴν, καὶ παραβλέψῃ τῶν ἀνθρώπων τὴν σωτηρίαν, τουτέστιν ἵνα ἀγαπήσῃ ἑαυτόν μόνον καὶ οὐχὶ τοὺς ἄλλους, ὅπερ ἐστίν, ὅτι προέτρεπε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἵνα πέσῃ εἰς τῆς φιλαυτίας τὸ ἁμάρτημα, καθὼς ὁ σατανᾶς ἐπειράζεν αὐτόν, ἵνα πέσῃ εἰς τῆς ὑπερηφανείας καὶ φιλοχρηματίας τὸ πτώμα· τρίτον ἀκούω τοὺς ἐρμηνευτὰς τούτων τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, λέγοντας, ὅτι ἄρνησιν ἑαυτοῦ ὠνόμασεν ὁ Κύριος τὴν ἄρνησιν τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τὴν περιφρόνησιν τῆς ἰδίας ζωῆς, καὶ ὅτι τὰ λόγια ταῦτα

Χρυσ. εἰς
τὴν κατὰ
Ματθ.
Σειρ. καὶ
Βικτ. Ἀν.
Πιολ. εἰς
τὴν κατὰ
Μάρκον.

Μάρκ 8,
35.

οὐδὲν ἄλλο σημαίνουν εἰμὴ τὸ ὅτι χρεω-
σεῖ καθείς τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἑτοιμος
γενέσθαι καὶ ὑπομεῖναι ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτὸν
πίσεως θλίψεις, καὶ κινδύνους, καὶ ἀγῶνας,
καὶ παθήματα, τέλος πάντων καὶ τὸν θά-
νατον, ὅταν ἡ χρεία τοῦτο ζητῇ. Παρατη-
ρῶ δέ, ὅτι τὴν ἐρμηνείαν ταύτην ἐπιβεβαιοῖ
οὐ μόνον ὁ ὀρθὸς λόγος, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξῆς
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λόγια « Ὅς γὰρ ἂν
» θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἡγουν τὴν ἰδίαν
» ζωὴν) σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν
» ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ
» καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν ».
Πιστεύω δὲ καὶ πείθωμαι, ὅτι οὐδὲν ἄλλο
ἐμποδίζει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐτοιμα-
σίας, καὶ τῆς καταφρονήσεως καὶ ἀρνήσεως
τῆς ἰδίας ζωῆς εἰμὴ ἡ φιλαυτία, ἥτις ἀφορ-
μὴν ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἵνα
ἐκφωνήσῃ ταύτην τὴν οὐράνιον διδασκα-
λίαν· πείθωμαι, λέγω, ὅτι, ὅστις νικήσῃ
τῆς φιλαυτίας τὸ πάθος, ἐκεῖνος αἶρει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Περὶ τούτου δὲ πληροφορίαν
λαμβάνομεν, ὅταν καταλάβωμεν πόθεν
γεννᾶται, καὶ τί ἐστὶν ἡ φιλαυτία.

Ὁ θεός, ὅστις ἐφύτευσε τὴν ἀγάπην
εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἀναγ-
καίαν πρὸς διατήρησιν καὶ ἐνὸς ἐκάστου καὶ
παντὸς τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἐθήκεν ἐν
αὐτῇ δύο ὅρους· ἐν ὧσ' ἡ ἀγάπη ἵσταται
ἐνδον τούτων τῶν ὄρων, γίνεται καὶ εἰς τὸν
καθένα καὶ εἰς πάντας ὠφελιμωτάτη καὶ
σωτήριος· ὅταν δὲ ὑπερπηδῇ τὰ ὅρια
αὐτῆς, τότε γίνεται βλαβερὰ καὶ ὀλέθριος.
Πρῶτος ἀγάπης ὅρος ἐστὶν ἵνα ἀγαπᾷς
τὸν θεὸν περισσότερον οὐ μόνον πάντων

τῶν ἐπιγείων καὶ ἐπουρανίων πραγμάτων,
ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου, ἡγουν τῆς ἰδίας
σου ζωῆς· δεύτερος δὲ ὅρος ἀγάπης ἐστὶν
ἵνα τόσον ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, ὅσον
καὶ τὸν ἑαυτὸν σου. Οἱ ἄνθρωποι πολλὰ
εὐκολὰ καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως κατα-
φρονοῦσιν ἢ τὸν ἑνα ἢ τὸν ἄλλον τούτων
τῶν ὄρων, ἢ καὶ τοὺς δύο ὁμοῦ· ἐκ ταύτης
δὲ τῆς καταφρονήσεως γεννᾶται ἡ φιλαυ-
τία, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ ἀγάπη
τοῦ ἑαυτοῦ ἡμῶν ὑπερβολικὴ, περισσοτέρα
δηλαδὴ οὐ μόνον τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν
χρεωστοῦμεν εἰς τὸν πλησίον, ἀλλὰ καὶ
αὐτῆς τῆς ἀγάπης τῆς χρεωστούμενης εἰς
τὸν θεόν. Ὅστις οὐ μόνον τὸν πλησίον,
ἀλλ' οὐδὲ τὸν θεὸν ἀγαπᾷ τόσον, ὅσον ἀγα-
πᾷ ἑαυτόν, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ φίλαυτος.

Ἐκ τούτου βλέπομεν φανερά, ὅτι οὐδεὶς
φίλαυτος γίνεται ἀληθινὸς μαθητὴς τοῦ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ καὶ
ἡ φιλαυτία εἰσὶ δύο πράγματα ἀντιμαχό-
μενα· ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ οὐδὲν προτι-
μᾷ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ, ὁ φίλαυτος οὐδὲν
προτιμᾷ τῆς ἀγάπης τοῦ ἰδίου προσώπου
αὐτοῦ· ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ἀγαπᾷ διὰ
παντὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ σπουδάζει
παντὶ τρόπῳ ἵνα ὠφελήσῃ αὐτόν· ὁ φίλαυ-
τος τότε μόνον ἀγαπᾷ τὸν πλησίον αὐτοῦ,
ὅταν βλέπῃ, ὅτι κερδαίνει τι ἐξ αὐτοῦ· ὁ
μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ὑπωπιάζει τὸ σῶμα
αὐτοῦ καὶ δουλαγωγεῖ, ἵνα, νεκρώσας τὰς
σαρκικὰς ἐπιθυμίας, ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ,
καὶ μιμηθῇ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν
ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντα· ὁ φίλαυτος θεο-
ποιεῖ τὴν γαστέρα, ἐκπληροῖ τὰς ἐπιθυμίας
αὐτοῦ, ἵνα εὐαρεστήσῃ ἑαυτῷ, καὶ ἀκολου-

18, 19. ^{18, 19.} θήσῃ « τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ » Χριστοῦ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν » ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ » αὐτῶν ».

Ὅταν οἱ διώκται τοῦ Χριστοῦ, ἡ οἱ αἰρεσιάρχαι προβάλλωσι σάδιον καὶ παλαίστραν, τότε διακρίνεις ἀκριβῶς τίνες εἰσὶν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τίνες οἱ φίλαυτοι. Οἱ μὲν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ καταβαίνουσιν ἐκεῖ προθύμως, ὁμολογοῦσι παρῆρσιν τὸν Χριστὸν υἱὸν θεοῦ, κηρύττουσι θαρσαλέως τὴν ἀλήθειαν τῶν δογμάτων τῆς πίστεως, παλαίωσι ταῖς ποικίλαις βασάνοις ἀνδρείοτατα, ἐκχέουσι τὸ αἷμα αὐτῶν, δέχονται μετὰ χαρᾶς τὸν θάνατον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἱ δὲ φίλαυτοι, ὅπου ἂν ἴδωσιν ἢ ἀκούσωσιν ἀγῶνα θανάτου, ἢ βασάνου, ἢ μικρᾶς θλίψεως, φεύγουσιν ἐκεῖθεν καὶ κατακρύπτονται· ἐὰν δὲ ἡ μὴ θέλοντες εὐρεθῶσιν ἢ ἀπερискέπτως ἐμπέσωσιν εἰς τῶν ἀγῶνων τὸ στάδιον, οὐκ ἐπιμένουσιν εἰς τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φιλαυτίας αὐτῶν νικώμενοι, ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πίσιν· ἐπαθε τοῦτο ὁ Πέτρος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως.

Ἡ φιλαυτία οὐ μόνον ἀπέχει ἀπὸ τῆς τελειότητος τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ αἷτιον γίνεται πάσης ἀμαρτίας καὶ ἐμπόδιον πάσης ἀρετῆς. Ἀναδιβάσατε τὸν νοῦν ὑμῶν εἰς τὴν μακαρίαν γῆν τῆς Ἑδέμ, ὅπου ἦν ὁ παράδεισος· ἐκεῖ βλέπετε, ὅτι, ὅσον καιρὸν ἡ ἀγάπη τῶν πρωτοπλάστων ἔμεγεν εἰς τὸν πρῶτον ὅρον τῆς ἀγάπης, ἡγουν ὅσον καιρὸν αὐτοὶ ἡγάπων τὸν θεὸν πολὺ περισσότερον ἢ ἑαυτούς, ἦσαν

ἐργάται πάσης ἀρετῆς· ὅταν δέ, ἀκούσαντες, ὅτι γίνονται θεοί, κατεφρόνησαν τὸν ὅρον τῆς ἀγάπης, καὶ προτιμήσαντες ἑαυτοὺς τοῦ θεοῦ, ἠθέλησαν ἀρπάσαι τὴν μοναρχικὴν ἐξουσίαν καὶ γενέσθαι θεοί, τότε εὐθύς, παραβάντες τοῦ θεοῦ τὴν ἐντολήν, ἤμαρτον ἀμαρτίαν, ἥτις κατέστησε καὶ αὐτοὺς καὶ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος κατάκριτον καὶ ἀμαρτωλόν· ὅταν ἡ φιλαυτία εἰσέβῃ εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, τότε ἤμαρτον τὴν ἀμαρτίαν, τὴν ὁποίαν φέρει ἐν ἑαυτῷ πᾶς ἄνθρωπος μὴ εἰς Χριστὸν βαπτισθεῖς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀμαρτία αὐτῶν κατέστησεν ἐπιρρέπῃ εἰς τὰ πονηρὰ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἔκτοτε δὲ « Ἐγκείται » ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ », διὰ τοῦτο οὐδόλως σφάλλει ὅστις νομίζει, ὅτι ἡ φιλαυτία ἐστὶ τὸ πρῶτον αἷτιον πάσης ἀμαρτίας.

Γεν. 3.
21.

Ἐπιστρέψατε νῦν τὰ ὄμματα εἰς τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ πρωτόπλαστοι, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ἡμεῖς ἐξωρίσθημεν. Βλέπετε; πρῶτος ὁ Κάϊν ἐφθόνησε, καὶ φθονήσας ἐφόνευσε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀβελ. Πόθεν δὲ ὁ φθόνος; ἐκ τῆς περιφρονήσεως τοῦ δευτέρου ὁρου τῆς ἀγάπης· αὐτὸς οὐκ ἡγάπησε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν· ἐὰν ἡγάπα ἐκείνον ὡς ἑαυτόν, οὐκ ἐφθόνηε τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ· διότι ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φθόνος εἰσὶ πράγματα ἐναντία, καὶ οὐδέποτε συνέρχονται ὁμοῦ, καθὼς οὐδὲ τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος· ὅπου φῶς, ἐκεῖθεν φεύγει τὸ σκότος· ὅπου ἀγάπη, ἐκεῖθεν φυγαδεύεται ὁ φθόνος· παρέβη ὁ Κάϊν τὸν ὅρον τῆς ἀγάπης· ὅθεν εὐθύς εἰσῆλθεν εἰς τὴν καρ-

δῖαν αὐτοῦ ἡ φιλαυτία, καὶ αὐτὴ μὲν ἐγέννησε τὸν φθόνον, ὁ δὲ φθόνος ἐγέννησε τὸν φόνον.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἐπληθύνθησαν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς, τότε ἐπλήθυνεν ἡ ἁμαρτία, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν. « Ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν ». Πόθεν δὲ τόσος πληθυσμὸς κακίας; πόθεν τόση ἀνομία καὶ ἁμαρτία, ὥστε, πλήν τοῦ Νῶε καὶ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, οὐδεὶς τότε εὑρέθη δίκαιος; — Ἀκούσατε. Δύο γένη ἀνθρώπων τότε ἦσαν εἰς τὸν κόσμον, τὸ μὲν ἐκ τοῦ Κάιν καταγόμενον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν φιλόσαρκοι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ Σήθ, καὶ αὐτοὶ ἦσαν φιλόθεοι. ὅθεν ἡ θεία γραφὴ τοὺς μὲν ἐκ τοῦ Κάιν καταγομένους ὠνόμασεν υἱοὺς ἀνθρώπων, τοὺς δὲ ἐκ τοῦ Σήθ υἱοὺς θεοῦ. Οἱ φιλόθεοι, ἰδόντες τὰς θυγατέρας τῶν φιλοσάρκων, ὅτι εἰσὶν ὥραιαι, ἠγάπησαν αὐτὰς μᾶλλον ἢ τὸν θεόν, ἔλαβε δὲ ἐξ αὐτῶν καθεὶς γυναῖκας κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἀρέσκειαν αὐτοῦ.

ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαὶ εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. αὐτὴ δὲ ἡ μίξις ἐφθειρε παντελῶς καὶ τὴν πρὸς τὸν θεόν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. διὸ καθεὶς αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἠγάπα εἰμὴ ἑαυτόν, τουτέστι, κατακυριευθέντες πάντες ὑπὸ τῆς φιλαυτίας, καὶ τέλειοι φίλαυτοι γενόμενοι, ἐπολιτεύοντο ὥσπερ μὴ ἔχοντες ψυχὴν, ἀλλὰ μόνον σῶμα. τοῦτο δὲ σημαίνουσι ταῦτα τοῦ θεοῦ. τὰ λόγια « Διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς » σάρκας ». Ἡ τοιαύτη δὲ ὑπερβολικὴ φιλαυτία προεξένησε τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα

ἁμαρτήματα, ὥστε ἔκρινεν ὁ θεὸς ἄξιον καταποντισμοῦ, καὶ τῶντι κατεπόντισε, πλήν τοῦ Νῶε καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Θέλετε καὶ ἄλλα παραδείγματα εἰδικώτερα; — Ἰδετε τὸν Σαοὺλ. Διὰ τί αὐτὸς ζητεῖ, ἵνα θανατώσῃ τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ τὸν Δαβίδ; διότι ἀγαπᾷ ἑαυτὸν περισσότερον ἢ τὸν Δαβίδ, τουτέστι, διότι ἐστὶ φίλαυτος. Διὰ τί ὁ Ἀμνὼν ἐφθειρε βιαίως τὴν Θημάρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ; διότι προέκρινε τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς αὐτοῦ ἐπιθυμίας μᾶλλον ἢ τὴν τιμὴν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. τοῦτο δὲ τί ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ φιλαυτία; Διὰ τί ὁ Ἀβεσσαλώμ ζητεῖ παντὶ τρόπῳ ἵνα ἐκθρονίσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν Δαβίδ; διότι θέλει αὐτὸς τὸν βασιλικὸν θρόνον. τοῦτο δὲ τί ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ φιλαυτία;

Βλέπε δὲ πῶς ἡ φιλαυτία οὐ μόνον γεννᾷ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ ἐμποδίζει τὴν ἀρετὴν. Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, συνέδριον συναγαγόντες, βουλευόνται ἵνα ἐμποδίσωσι τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. « Τί ποιοῦμεν; λέγουσιν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ ». Ἀλλὰ διὰ τί σπουδάζουσιν ἀναχαιτίσαι τῆς εὐεργεσίας τὰνάματα, διὰ τῶν ὁποίων εὐεργετῆται τόσον πλῆθος ἀνθρώπων; — Διότι φοβοῦνται μήπως πάντες πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἀκολουθήσωσιν αὐτῷ. ὑποπτεύονται δὲ μήπως, τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ νομίσαντες, ὅτι τῶν Ἑβραίων τὸ γένος ἀπεστάτησεν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, ἐλθόντες ὑστερήσωσιν αὐτοὺς καὶ τοῦ τό-

Γεν. 6,
13.

αὐτοῦ.
2.

αὐτ. 3.

ἰωάν. 11,
47.

αὐτῶν.
48.

που καὶ τοῦ ἔθνους· « Ἐὰν ἀφῶμεν, λέ-
» γουσιν, αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσου-
» σιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι,
» καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ
» ἔθνος ». Ἀκούεις ποίας ὑποφίας γεννᾷ
ἢ φιλαυτία; ἀκούεις πῶς διὰ μίαν πα-
ράλογον ὑποφίαν ἐμποδίζει τὴν βεβαίαν καὶ
κοινὴν ἀγαθοεργίαν;

Τῶν Ἰουδαίων τὸ συνέδριον, καὶ πᾶσα
ἡ τούτων γερουσία, γνωρίζοντες, ὅτι ἀδί-
κως κατέκριναν εἰς θάνατον τὸν Κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν, ἐφοβοῦντο μήπως, κηρυτ-
τομένου τοῦ εὐαγγελίου, ἐρευνηθῇ ἡ ἀδί-
κος αὐτῶν κρίσις, καὶ ἐπομένως λάθωσι
τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν. Προσκαλέσαν-
τες οὖν τοὺς ἀποστόλους, εἶπον πρὸς αὐ-
τούς, Ἡμεῖς μὲν παρηγγείλαμεν εἰς ὑμᾶς,
ἵνα μὴ διδάσκητε ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅμως ἰδοὺ ἐπληρώ-
σατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν·
ὁμοῖς βέβαια θέλετε ἵνα ἐκδικηθῇ τὸ αἷμα
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπάνω εἰς τὰς κεφα-
λὰς ὑμῶν. « Καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐ-
φ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου ». Ἡ
φιλαυτία διὰ ἓνα ὑποθετικὸν φόβον
ἐμποδίζει τὴν κοινὴν τοῦ κόσμου σωτη-
ρίαν.

Πρὸς 5,
28.αὐτῶν, 13,
7.

Παῦλος Σέργιος ὁ ἀνθύπατος προσκα-
λεῖ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Παῦλον, ἵνα
ἀκούσῃ παρ' αὐτῶν « Τὸν λόγον τοῦ θεοῦ »·
ὁ Ἐλύμας ὁ μάγος, φίλος ὢν καὶ οἰκεῖος
τοῦ ἀνθυπάτου, ἐναντιοῦται εἰς τοὺς ἀπο-
στόλους, καὶ σπουδάζει, ἵνα διαστρέψῃ τὸν
ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Ἀλλὰ διὰ τί
ὁ μάγος ταῦτα ποιεῖ; διότι, ἐὰν ὁ ἀνθύπα-
τος πιστεύσῃ, ὁ μάγος ὑστερεῖται καὶ τῆς

φιλίας τοῦ ἀνθυπάτου καὶ τοῦ κέρδους, τὸ
ὁποῖον ἐκέρδαινε, πλανῶν αὐτὸν καὶ ὑπο-
σκελίζων. Τίς ζητεῖ τὸ κέρδος αὐτοῦ ἐπὶ
τῇ ἀπωλείᾳ τῆς ψυχῆς τοῦ φίλου αὐτοῦ;
οὐδεὶς ἄλλος εἰμὶ ὁ φίλαυτος, ὅστις οὐδένα
ἀγαπᾷ περισσότερον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὠφε-
λείας.

Μείζων πασῶν τῶν ἀρετῶν ἐστὶν ἡ
διάκρισις· αὕτη ἐστὶ τὸ ἄλλας, περὶ τοῦ
ὁποῖου εἰς μὲν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον εἶπεν ὁ
θεός· « Καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἀλλ' Λευ. 2,
13.
» ἀλισθήσεται· οὐ διαπαύσετε ἄλλας διαθή-
» κης Κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν· ἐπὶ
» παντός δώρου ὑμῶν προσοίσετε Κυρίῳ
» τῷ θεῷ ὑμῶν ἄλλας »· εἰς δὲ τὸν εὐαγγε-
λικὸν ἐκήρυξε, λέγων « Ἐχετε ἐν ἑαυτοῖς Μάρκ. 9,
50.
» ἄλλας ». Ἡ φιλαυτία καὶ αὐτὴν τὴν
μεγάλην ἀρετὴν ἀρπάζει ἀπὸ τοῦ νοῦς τῶν
ἀνθρώπων· ὁ Ἰσαάκ ἠγάπησε τὸν Ἡσαῦ
μᾶλλον ἢ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ μὲν Ἡσαῦ ἦν Γεν. 25,
27.
ἄγροικος καὶ δύστροπος, ὁ δὲ Ἰακώβ ἁπλα-
στος καὶ ἀγαθοπροαίρετος· ἀλλὰ διὰ τί
τοῦτο; διότι ὁ Ἡσαῦ ἦν κυνηγός, καὶ ἔ-
φερε τὰ θηρευόμενα εἰς τὸν Ἰσαάκ, καὶ
ἔτρεφεν αὐτόν· « Ἡγάπησε δέ, λέγει τὸ αὐτ. 28,
» ρὸν λόγιον, Ἰσαάκ τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἡ θήρα
» αὐτοῦ βρώσις αὐτῷ ». Βλέπετε πῶς ἡ
φιλαυτία ἀφείλετο ἀπὸ τούτου τοῦ ἀγίου
ἀνθρώπου τὴν ὀρθὴν καὶ δικαίαν κρίσιν
τῆς ἀγάπης;

Ἐὰν, ἀναγινώσκων τὰς ἐκκλησιαστικὰς
καὶ πολιτικὰς ἱστορίας, συναντῶν ἐν αὐ-
ταῖς τὰς ἀνομίας καὶ ἀδικίας τῶν ἀνθρώ-
πων, προσηλώσῃς τὸν νοῦν ἵνα καταλάβῃς
ποῖόν ἐστι τὸ πρῶτον αὐτῶν αἴτιον,
βλέπεις φανερά, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ·

ἡ φιλαυτία. Ἀλλὰ τίς ἡ χρεία τοιαύτης ἐρεύνης; ἄρκει πρὸς πληροφορίαν ἵνα ὁ καθείς σρέψῃ τὰ ὄμματα εἰς ἑαυτόν, καὶ ἐρευνήσῃ τῆς καρδίας αὐτοῦ τὸ βάθος. Ἐσυλλογίσθητέ ποτε, ποῖόν ἐστι πρῶτον καὶ ἐσωτερικόν αἴτιον τῶν ἀμαρτημάτων ἡμῶν; ἐσυλλογίσθητε, διὰ τί προκρίνομεν τὴν ἡδονὴν τῆς σαρκὸς ἡμῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἐντολῶν καὶ προσταγμάτων τοῦ θεοῦ, ὅθεν καὶ γινόμεθα παραβάται τοῦ θείου νόμου; διὰ τί ὅσον δύσκολα γνωρίζομεν τὰ μεγάλα σφάλματα ἡμῶν, τόσον εὐκολα διακρίνομεν καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων, ὅθεν οὐδέποτε σχεδὸν λείπει ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν ἡ κατηγορία καὶ ἡ κατάκρισις; διὰ τί σχεδὸν πάντες νομίζομεν, ὅτι ἐσμὲν ἀνώτεροι κατὰ τι τῶν ἄλλων, καὶ ἐπομένως σχεδὸν πάντες ἔχομεν ἐν εἶδος ὑπερηφανείας; διὰ τί σφετεριζόμεθα τὰ ἐκκλησιαστικά πράγματα, καὶ ἀρπάζομεν τὰ ἀλλότρια, καὶ ἐπιβουλεύομεν τὴν ξένην κλίνην, καὶ κινοῦμεν τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ψευδομαρτυρίαν καὶ προδοσίαν καὶ συκοφαντίαν, καὶ ἐκτεινόμεν τὰς χεῖρας εἰς πληγὰς καὶ φόνους; διὰ τί ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις πράττομεν; διότι ἀγαπῶμεν ἑαυτοὺς περισσότερον καὶ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον, ὅπερ ἐστί, διότι ἐσμὲν φίλαυτοι. Ἐὰν ἡγάπας τὸν θεόν ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ καρδίας, καὶ ἰσχύος, καὶ διανοίας, ἐὰν ἡγάπας τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, οὐδὲν τούτων ἔπραττες· διότι τίς ἀγαπᾷ, καὶ καταφρονεῖ; τίς ἀγαπᾷ, καὶ ἐπιβουλεύει; τίς ἀγαπᾷ, καὶ βλάπτει τὸν ἀγαπώμενον; Βλέπετε λοιπὸν πῶς ἡ φιλαυτία ἐστίν ἡ πρώτη αἰτία πάσης ἀ-

μαρτίας· ἐὰν ἀκολουθήσωμεν ταύτην τὴν ἔρευναν, βλέπομεν, ὅτι αὕτη γίνεται καὶ τῆς ἀρετῆς ἐμπόδιον.

Διὰ τί βλέπεis τὸν πτωχόν, καὶ οὐκ ἐλεεῖς αὐτόν πλουσιοπαρόχως; διότι φοβεῖσαι μὴ πτωχεύσης, ὥστερ καὶ ἐκεῖνος· διὰ τί οὐ νηστεύεις εἰς τὰς ἡμέρας τῶν νηστειῶν; διότι φοβεῖσαι μήπως καὶ ἀσθενήσης· διὰ τί οὐκ ἀγρυπνεῖς τὴν νύκτα εἰς τὴν προσευχήν; διότι οὐ στέργεις τὴν ἐνόχλησιν· διὰ τί οὐ φυλάττεis σωφροσύνην καὶ καθαρότητα; διότι ζητεῖς τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς σου. Ἐὰν ἀκολουθήσης τοιοῦτοτρόπως ἐρευνῶν σεαυτόν, βλέπεis, ὅτι ὑπάρχεις γυμνὸς πάσης ἀρετῆς, καὶ πίπτεις εἰς πᾶν εἶδος ἀμαρτίας· ἐπειδὴ οὐδὲν ἄλλο μελετᾷς, καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπεis εἰμὴ εἰς τὴν ἡδονὴν καὶ εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, τουτέστιν, ἐπειδὴ κατακυριεύει καὶ καταταυραννεῖ σε ἡ φιλαυτία σου. Ἐκ τούτων εὐλόγως συμπεραίνομεν, ὅτι, ἐὰν μὴ ἐκβάλωμεν ἐκ τῆς καρδίας ἡμῶν τὴν φιλαυτίαν, σωθῆναι οὐ δυνάμεθα.

Πάντες οἱ ἅγιοι μακρὰν ἐξ αὐτῶν ἐδίωξαν τῆς φιλαυτίας τὸ πάθος· δύο δὲ ἐξόχως βλέπομεν τοιούτους, ἕνα μὲν μετὰ τὸν νόμον, ἄλλον δὲ μετὰ τὴν εὐαγγελικὴν χάριν, τὸν προφῆτην δηλαδὴ Μωϋσῆν καὶ τὸν ἀπόστολον Παῦλον. Ὁ Μωϋσῆς τόσον μακρὰν ἐξώρισεν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ τὴν φιλαυτίαν, ὥστε, ὅταν ἡμαρτεν ὁ λαὸς θεοποιήσας τὸν μόσχον, τότε, δεόμενος τοῦ θεοῦ ἵνα συγχωρήσῃ τοῦ λαοῦ τὴν ἀμαρτίαν, ἐξεφώνησε ταῦτα τὰ λόγια « Καὶ νῦν ^{ἐξοδ. 32,} » εἰ μὲν ἀφῆς αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν αὐτῶν, ^{32.} » ἄφες· εἰ δὲ μή, ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βί-

» βλου σου, ἥς ἔγραψας »· τοῦτο δὲ σημαίνει, ὅτι αὐτὸς τόσον ἡγάπα τὸν παρὰ θεοῦ ἐμπιστευθέντα αὐτῷ λαόν, ὅσον καὶ ἑαυτόν· διὸ καὶ αὐτοθελήτως ἔστεργεν ἵνα, εἴτι πάθῃ ὁ λαός, τοῦτο πάθῃ καὶ αὐτός· ἐὰν μὲν σωθῇ ὁ λαός, ἵνα σωθῇ καὶ αὐτός· ἐὰν δὲ κολασθῇ ὁ λαός, κολασθῇ καὶ αὐτός· Ὁ δὲ Παῦλος, ὑπερβὰς καὶ αὐτὸν τὸν ὅρον τῆς ἀγάπης, ἡγάπησε τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ περισσότερον ἢ ἑαυτόν, διότι, προσευχόμενος πρὸς τὸν θεόν, ἔλεγεν, εὐχομαι καὶ παρακαλῶ ἵνα τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ πιστεύσῃ καὶ σωθῇ, ἐγὼ δὲ χωρισθῶ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· « **Ἡὺχόμεν** » γὰρ αὐτός ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ » Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα ». Ἐκ τούτου ὁ μὲν Μωϋσῆς τόσας ἀρετὰς κατώρθωσε, καὶ εἰς τόσην καθαρότητα καὶ ἀγιωσύνην ἔφθασεν, ὥστε ὁ θεὸς ἐλάλει μετ' αὐτοῦ
 ἐξ. 33, « **Ἐνώπιος ἐνώπιω**, ὡς εἴτις λαλήσαι πρὸς
 11, » τὸν ἑαυτοῦ φίλον »· ὁ δὲ Παῦλος εἰς τοσοῦτον ὕψος ἀρετῆς καὶ τελειότητος ὕψωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὥστε κατηξιώθη, ἔτι ζῶν, ἵνα ἀναβῇ « **Ἔως τρίτου οὐρανοῦ**, καὶ ἀκούσῃ ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἔξόν ἀνθρώπῳ λαλήσαι ».

Ἀλλὰ πῶς ἄρά γε δύναται, λέγεις, ὁ ἄνθρωπος ἐλευθερωθῆναι ἀπὸ τοιοῦτου πάθους ἐσωτερικοῦ, ἰσχυροῦ καὶ δραστηρίου, καὶ τεθεμελιωμένου ἐπάνω εἰς τὸν φυσικὸν νόμον, ὃν ὁ θεὸς ἐφύτευσεν εἰς τὴν φύσιν παντὸς ζώου πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ καὶ ὑπεράσπισιν; πῶς δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ
 ἐφεσ. 5, μισήσῃ ἑαυτόν; « **Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν**
 29, » ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει

» καὶ θάλπει αὐτήν ». Ἀλλὰ τίς νόμος κελεύει ἵνα μὴ ἀγαπῶμεν ἑαυτούς; αὐτὸς ὁ περὶ ἀγάπης νόμος τοῦ θεοῦ στηρίζεται ἐπάνω εἰς τὸν φυσικὸν νόμον τῆς ἀγάπης· « **Ἀγαπήσεις, λέγει ὁ θεός, τὸν πλησίον σου** **Ματ. 22,**
 39, » ὡς σεαυτόν »· ἐὰν οὖν μὴ ἀγαπᾷς σεαυτόν, πῶς δύνασαι νὰ ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν; ἐὰν τὸν ὅρον τῆς ἀγάπης φυλάττῃς, ὅσον περισσότερον ἀγαπᾷς σεαυτόν, τοσοῦτον περισσότερον ἀγαπᾷς καὶ τὸν πλησίον σου· ἀγάπα λοιπὸν σεαυτόν ὅσον θέλεις, πλὴν μὴ καταφρονεῖς τοὺς ὅρους τῆς ἀγάπης· διότι, ἐὰν τούτους καταφρονῇς, τότε οὐκ ἀγαπᾷς, ἀλλὰ μισεῖς σεαυτόν· ὅταν, παραβαίνων τοὺς ὅρους τῆς ἀγάπης, ἀθετῇς τὴν πίστιν σου, ἢ καταφρονῇς τοῦ θεοῦ τὸν νόμον, ἢ βλάπτῃς τὸν πλησίον σου ἵνα εὐχαριστήσῃς καὶ εὐαρεστήσῃς σεαυτῷ, καὶ λάβῃς κέρδος καὶ δόξαν πρόσκαιρον, τότε οὐκ ἀγαπᾷς, ἀλλὰ μισεῖς σεαυτόν· τότε ἡ μὲν ἀγάπη τοῦ ἑαυτοῦ σου ἐστὶ μῖσος, καθότι διὰ τῆς τοιαύτης ἀγάπης παραδίδεις τὴν ψυχὴν σου εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, τὸ δὲ μῖσός ἐστίν ἀγάπη, καθότι διὰ τοῦ τοιοῦτου μίσους κληρονομεῖς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν.

Ὅταν τὸ μικρὸν παιδίον ζητῇ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μάχαιραν ἢ δηλητήριον φάρμακον, αὐτὸς δέ, ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἀγάπης νικώμενος, ἵνα μὴ λυπήσῃ αὐτό, ἐγχειρίζῃ αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐκεῖνο δέ, λαβὼν αὐτά, ἀποκτείνει ἑαυτό, τότε τοῦτο τὸ ἔργον τί ἐστίν, ἀγάπη ἢ μῖσος; ἀγάπη ἢ ἀνοησία; Τοῦτο αὐτὸ συμβαίνει σοι, ὅταν κατακυριεύῃ σου ἡ φι-

λαυτία· ὅτε ὁ μὲν ἑαυτός σου, ἤγουν ἡ
 διεστραμμένη ἐπιθυμία τῆς καρδίας σου,
 ζητεῖ τὴν παράβασιν τῶν ἐντολῶν τοῦ
 θεοῦ καὶ τὴν βλάβην τοῦ πλησίον, αὐτὸς δέ,
 ὑπὸ τῆς φιλαυτίας τυφλούμενος, ἵνα εὐαρε-
 στήσῃς σεαυτῷ, παραδίδως αὐτὰ εἰς τὴν ἐ-
 ξουσίαν τῶν σαρκικῶν σου ἐπιθυμιῶν, αἵτινες
 διὰ τούτων φονεύουσι τὴν ψυχὴν σου, τότε
 ἡ ἀγάπη τοῦ ἑαυτοῦ σου οὐκ ἔστιν ἀγά-
 πη φυσικὴ καὶ λογικὴ, ἀλλ' ἔστι μῖσος
 ἄλογον καὶ ἄνοια ἐπιβλαβесаύτη.

Ἀγάπα λοιπὸν σεαυτὸν ὅσον θέλεις,
 πλὴν μένε εἰς τοὺς ὅρους τῆς ἀγάπης· εἰάν

δὲ μένης εἰς αὐτούς, φεύγεις παντελῶς τὴν
 φιλαυτίαν, ἀγαπᾷς δὲ σεαυτὸν πράγματι
 καὶ ἀληθείᾳ. Δύο δὲ εἰσιν οἱ ὅροι τῆς ἀγά-
 πης· « Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐν Ματ. 22,
 » ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ 37.
 » σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου »· οὗτός
 ἔστιν ὁ ὅρος ὁ πρῶτος· ὁ δὲ δεύτερος ὁ αὐτ. 39.
 ὁμοιος αὐτῷ ἔστιν οὗτος « Ἀγαπήσεις τὸν
 » πλησίον σου ὡς σεαυτὸν »· ἐκ τούτων δὲ
 τῶν δύο ὁρων κρέμαται ὁλος ὁ νόμος καὶ
 οἱ προφῆται· « Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐν- αὐτ. 40,
 » τολαῖς ὁλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέ-
 » μανται ».

